

**DIEREN
BESCHERMING**

dierencoalitie

Samenwerkende
Dierenwelzijnsorganisaties
Nederland

Tweede Kamer der Staten-Generaal
t.a.v. Bureau Woordvoering Kabinetsformatie
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Amsterdam, 16 november 2025

Geachte informateur,
beste onderhandelaars,

Met veel genoegen bieden wij u hierbij de gezamenlijke aanbevelingen van de Dierenbescherming en Dierencoalitie aan voor het nieuwe Regeerakkoord. Onze organisaties geven voorlichting aan diereigenaren, vangen dieren op, voeren campagne, doen onderzoek, adviseren bedrijven die met dieren werken en zijn aanspreekpunt voor overheden inzake dierenaangelegenheden.

Dierenwelzijn gaat Nederlanders aan het hart. Uit onderzoek dat wij hebben laten uitvoeren door Kieskompas blijkt dat grote meerderheden van kiezers vinden dat er een verbod moet komen op het fokken en verhandelen van dieren die lijden onder hun uiterlijk (94 procent); dat alle dieren in de veehouderij hun natuurlijke gedrag moeten kunnen vertonen (80 procent); en dieren op hete dagen niet meer naar het slachthuis zouden moeten worden getransporteerd, ook niet als vlees daardoor duurder wordt (71 procent).¹

Het demissionaire kabinet heeft op een aantal van deze thema's stappen gezet, maar ook zaken laten liggen. Daarom vragen wij uw aandacht voor het volgende.

Dieren in de veehouderij

De in 2024 gewijzigde Wet dieren geeft de minister de opdracht om bij algemene maatregel van bestuur (AMvB) regels te stellen om in uiterlijk 2040 een dierwaardige

¹ <https://dierenkieswijzer.nl>

veehouderij te realiseren. De ontwerp-AMvB van het demissionaire kabinet voldoet niet aan deze opdracht van de Tweede Kamer en leidt niet tot een dierwaardige veehouderij. Dieren, veehouders en toezichthouders hebben baat bij heldere regelgeving.² Dus geen open normen, aanvullende ‘randvoorwaarden’ en nieuwe evaluatiemomenten die een rem zetten op investeringen en opschaling.

- Vul de AMvB voor een dierwaardige veehouderij zo concreet mogelijk in aan de hand van actuele wetenschappelijke inzichten over de gedragsbehoeften van alle dieren in de Nederlandse veehouderij.
- Stel ook regelgeving op voor diercategorieën die nog niet onder de ontwerp-AMvB vallen, en voor het welzijn beïnvloed door fokkerij, transport en slacht.

In het Convenant ‘Stappen naar een dierwaardige veehouderij’ hebben de drie grote veehouderijsectoren (melkvee, pluimvee en varkens) afspraken gemaakt met de verwerkende industrie, supermarkten, Dierenbescherming en het ministerie over het opschalen en vermarkten van een dierwaardige veehouderij.

- Zorg voor een degelijke uitvoering, inclusief langjarige (financiële) ondersteuning, van het convenant en de oprichting van een Autoriteit Dierwaardige Veehouderij.
- Stimuleer het uitbreiden van deze afspraken naar de overige veehouderijsectoren, fokkerij, transport, slacht en out-of-home-kanalen zoals de horeca.

Een eenzijdige focus op emissiereductie, zoals stikstof, werkt de transitie naar een dierwaardige veehouderij tegen. De Dierenbescherming heeft samen met Caring Farmers, Natuur & Milieu, Natuurmonumenten en Vogelbescherming Nederland maatregelen in kaart gebracht die integraal bijdragen aan dierenwelzijn, klimaat, natuur, schoon water en een bestendig verdienmodel voor veehouders. Voorbeelden zijn: dierwaardige houderijsystemen, dubbeldoelrassen en weidegang.³

- Maak integraal beleid in de veehouderij. Richt nieuwe regelgeving, subsidies en vergunningverlening in op win-winmaatregelen die dierenwelzijn én milieu ten goede komen.

Diertransporten

- Stel soortspecifieke leeftijds-, temperatuur- en tijdsgrenzen aan diertransporten in lijn met de adviezen van de Europese Autoriteit voor voedselveiligheid (EFSA).⁴
- Voer het in 2020 aangekondigde verbod op het verhandelen van hoogdrachtige zeugen en runderen voor de slacht in.

² <https://www.nvwa.nl/onderwerpen/vlees-en-vleesproducten/documenten/dier/dierenwelzijn/welzijn/risicobeoordelingen/advies-van-buro-over-de-risicobeoordeling-roodvlees-en-grofwildketen>

³ <https://www.ookonzetransitie.nl/files/Position-paper-Dierenwelzijn-in-de-gebiedsprocessen.pdf>

⁴ <https://www.efsa.europa.eu/en/news/more-space-lower-temperatures-shorter-journeys-efsa-recommendations-improve-animal-welfare>

Slacht

- Verbied het onverdoofd koken en slachten van dieren, ook waterdieren zoals krabben en kreeften.
- Faseer CO2-bedwelming van varkens en waterbedbedwelming bij pluimvee uit.
- Verplicht real-time en op afstand leesbaar cameratoezicht in verzamelplaatsen en slachthuizen.

De toekomst is dierproefvrij

Om de transitie naar proefdiervrije innovatie voort te zetten, is actie nodig gericht op validatie en implementatie van mensgerichte modellen. Ook moet de aandacht worden verlegd van proefdieren naar proefdiervrije innovaties door de *animal methods bias* tegen te gaan en subsidies te verschuiven.

Gezelschaps- en hobbydieren

Bestaande regelgeving biedt onvoldoende bescherming tegen het doorfokken op schadelijke uiterlijke kenmerken, zoals te korte snuiten en poten en te lange ruggen. Honden en katten lijden hierdoor hun hele leven lang pijn. In de praktijk zien dierenartsen dat tot wel 50 procent van hun consulten samenhangen met dergelijke door fok veroorzaakte problemen, wat leidt tot hogere dierenartskosten.

- Scherp de wettelijke fokcriteria voor gezelschapsdieren aan.
- Verbied de handel in, en het houden van, gezelschapsdieren die volgens de Nederlandse wet niet mogen worden gefokt.

Dit maakt het mogelijk om op te treden tegen (online) verkoop uit malafide fok.

- Stel soortspecifieke wet- en regelgeving op voor o.a. beweging, huisvesting, sociaal contact en voeding van paarden in de paardenhouderij en -sport.

Dieren in het wild

De demissionaire staatssecretaris heeft ambtelijke adviezen en die van de Raad van State naast zich neergelegd en ondeugdelijke, juridisch onhoudbare regelgeving voorbereid ten aanzien van het stelsel van jacht, beheer en schadebestrijding, de wolf en goudjakhals.

- Evaluer wet- en regelgeving ten aanzien van de jacht en zorg dat deze voldoen aan de doelstellingen en verplichtingen van de EU Vogel- en Habitatrichtlijn.
- Sluit de hobbyjacht op de vijf soorten van de wildlijst.
- Verbied het nastreven van een 'nulstand' voor inheemse diersoorten.
- Kies voor preventieve, alternatieve methoden voor afschot. Gereguleerd, planmatig beheer ter voorkoming van schade en werkend volgens een escalatieladder dient hierbij het uitgangspunt te zijn.
- Zorg voor structurele financiering voor de opvang van gewonde en zieke wilde dieren.
- Versterk wetgeving en handhaving om de illegale handel in wilde dieren te bestrijden.

Waterdieren

Hoewel de Wet dieren ook de intrinsieke waarde van (onder)waterdieren erkent, bestaat er nog nauwelijks wetgeving die specifiek is voor hun welzijn.

- Stel soortspecifieke wet- en regelgeving op voor het welzijn van vissen, schaal-, schelp- en weekdieren in de visserij, aquacultuur en tijdens transport.
- Maak een einde aan bodemverstorende sleepnetvisserij en stimuleer de ontwikkeling van nieuwe vistechnieken, waarbij niet alleen de omgeving maar ook het individuele dier zo min mogelijk wordt geschaad en bijvangst tot een minimum wordt beperkt.
- Bescherm de ernstig bedreigde paling door, in lijn met wetenschappelijk advies, palingkwekerij en -visserij stil te leggen.

Overheid

- Geef dierenwelzijn een zichtbare en structurele plek in het kabinet. Breid het ministerie van Landbouw uit tot het ministerie van Landbouw, Natuur en Dierenwelzijn.
- Stel een staatssecretaris Dierenwelzijn aan die zich specifiek richt op de uitvoering en samenhang van beleid voor zowel gehouden als wilde dieren.
- Verken de mogelijkheid om dieren op te nemen in de Grondwet.

Hoogachtend,

Ellen Bien

Directeur-bestuurder,
Dierenbescherming

Sandra Beuving

Directeur,
Stichting Ondersteuning Dierencoalitie⁵

⁵ De Dierencoalitie is een samenwerking van Stichting AAP, Bont voor Dieren, CAS (Comité Anti Stierenvechten) International, Compassion in World Farming, De Faunabescherming, Dier&Recht, Eyes on Animals, International Fund for Animal Welfare, Koningin Sophia-Vereeniging tot Bescherming van Dieren, Nederlandse Federatie Dierenhulp Organisaties, Sea First, Varkens in Nood, Vier Voeters, Vissenbescherming, Wakker Dier en World Animal Protection.